

Diabeto problemoms skirta konferencija

Janina Valančiūtė

Lietuvos medicinos biblioteka

Lapkričio 14 d. Lietuvos medicinos bibliotekoje vyko respublikinė konferencija „Diabeto priežiūros paslaugų prieinamumas“, skirta Pasaulinei diabeto ir Jungtinių Tautų dienai paminėti. Į renginį susirinko gausus būrys sergančiųjų šia liga, jų šeimos narių ir besidominčių šios ligos problematika.

Respublikinės konferencijos „Diabeto priežiūros paslaugų prieinamumas“ akimirka.

Reginos Vaišvilienės nuotrauka

Pasaulinė diabeto diena minima nuo 1991 m. siekiant atkreipti dėmesį į cukrinį diabetą, jo komplikacijas, prevenciją ir kontrolę. Prieš šimtą metų Frederikas Bantingas pirmą kartą suleido insulino diabetu sergančiam berniukui ir taip išgelbėjo jo gyvybę.

Cukrinis diabetas – lėtinė endokrininė metabolinė liga, kurią sukelia insulino sintezės, sekrecijos ir periferinio veikimo sutrikimas žmogaus organizme. Diabetu susergama dėl nepakankamos insulino gamybos kasoje arba sutrikusio jo veikimo audiniuose. Insulinas yra kasos gaminamas hormonas, kurio reikia, kad kraujo gliukozė patektų į ląsteles ir būtų paversta energija. Jis padeda gliukozei patekti į raumenis, riebalinį audinį, kepenis, reguluoja ir mažina gliukozės kiekį kraujyje. Žmonių, kurie serga pirmojo tipo cukriniu diabetu, kasos beta ląstelės dėl įvairių priežasčių negamina insulino. Jeigu organizme yra pakankamai insulino, bet jis nėra periferijoje veiksmingai naudojamas, susergama antrojo tipo diabetu.

Dažniausia cukrinio diabeto forma – 2 tipo diabetas. Juo serga suaugę ar vyresnio amžiaus žmonės. Cukrinio diabeto rizikos veiksniai: nutukimas arba antsvoris, judėjimo stoka, anksčiau nustatytas gliukozės tolerancijos sutrikimas, nesubalansuota mityba, vyresnis negu 40 metų amžius, aukštas kraujospūdis, didelis cholesterolio kiekis kraujyje, jeigu tarp paciento pirmos eilės giminaičių būta cukrinio diabeto atvejų. Moterims jis gali išsivystyti nėštumo metu.

Diabeto požymiai: dažnas šlapinimasis, besaikis troškulys, didėjantis alkis, svorio mažėjimas, nuovargis, negebėjimas susikaupti ar išlaikyti dėmesį, suprastėjusi rega, vėmimas ir skrandžio skausmai (dažnai painiojama

su gripu), plaštakų ir pėdų dilgčiojimas ar nejautra, neryškus matymas, dažnos infekcijos, blogai gyjančios žaizdos. Sergantiesiems antrojo tipo diabetu šie požymiai dažnai yra neryškūs.

Cukrinis diabetas yra viena iš Pasaulio sveikatos organizacijos prioritetinių sričių. Naujausiais tyrimų duomenimis šios ligos paplitimas pasaulyje didėja. Vienas iš dešimties suaugusiųjų serga cukriniu diabetu. Apie 541 mln. žmonių turi gliukozės tolerancijos sutrikimą. 2021 m. Lietuvoje 907 sergantieji cukriniu diabetu buvo iki devyniolikos metų amžiaus.

Diabetas yra vyraujanti širdies ligų, insulto, aklumo, inkstų nepakankamumo ir apatinių galūnių amputacijų priežastis.

Ligos valdymo priemonės: dieta, fizinis aktyvumas, žinios, savikontrolė, gydymas vaistais. Ankstyva ligos diagnozė ir gydymas padeda išvengti komplikacijų ar jas atitolinti.